

AKRAN ZORBALIĞI NEDİR?

Akran zorbalığı “Bir öğrencinin bir veya daha fazla öğrenci tarafından tekrar eden biçimde olumsuz davranışlara (fiziksel, sözel ve/veya psikolojik) maruz kalması” olarak tanımlanmaktadır.

Zorbaliğı diğer saldırganlık türlerinden ayırt eden özellikler; gücün kasıtlı ve kötü kullanımı, zorbalığın tekrarlılığı ve zorbalığa katılan taraflar arası fiziksel ya da psikolojik güç dengesizliğinin bulunması olduğu belirtilmektedir.

Zorbalık Davranışının Türleri

- Fiziksel
- Sözel
- Duygusal
- Cinsel
- Siber

Çocuklar Neden Zorbalık Davranışı Sergilerler?

- Ailesel nedenler
- Sosyal becerilerde ve iletişim becerilerinde yetersizlik
- Öfke, üzüntü gibi güçlü duygularla baş edememe
- Dürtüsellik
- Okula ilişkin nedenler

ZORBALIĞA MARUZ KALAN ÖĞRENCİLERİN ÖZELLİKLERİ

Zorbaliğı maruz kalan çocuklardaki belirtilerin aileler ve öğretmenler tarafından bilinmesi ve tespit edilmesi, zorbalığın önlenmesi açısından çok önemlidir.

- İsim takılması, alay edilmesi, sataşılması, tehdit edilmesi, emir verilmesi, dışlanması, oyunlara alınmaması veya oyunlardan çıkarılması, dövülmesi, kendisini savunamayacağı kavgalara girmesi, kitaplarının veya diğer eşyalarının alınması, tahrip edilmesi, vücudunda nedenini açıklayamadığı yara, bere, çürük ve tırnak izi olması, elbiselerinin yırtılması...
- Teneffüslerde genellikle yalnız olması, sınıfta hiç yakın arkadaşının bulunmaması Teneffüslerde öğretmene veya diğer yetişkinlere yakın olmak istemesi
- Sınıfta konuşma zorluğu çekmesi, endişeli ve güvensiz bir yüz ifadesine sahip olması
- Korkulu, mutsuz ve gözü yaşlı yüz ifadesi
- Okul başarısının aniden veya yavaş yavaş düşmesi

ZORBALIK DAVRANIŞININ SONUÇLARI

Davranışa Maruz Kalan Çocuklar: Benlik saygısını yitirirler ve bunu geri kazanmaları yıllarca sürebilir. Kendine ve diğer insanlara olan güvenini yitirebilir. Arkadaşlarından soyutlanabilir ve yalnız kalabilir. Depresyona girebilirler. Devamsızlığı artabilir ya da okulu terk edebilir. Hıncını başka çocuklardan çıkarabilir.

Zorbalık Davranışı Gösteren Çocuklar: Yardım edilmezse ileriki yıllarda da başkalarının üzerindeki güçlerini kötüye kullanmaya devam eder ve başkaları için bir tehdit oluşturabilirler. Soyutlanabilir ve yalnız kalabilirler. Başkalarıyla işbirliğinin yarattığı mutluluk, manevi tatmin gibi olumlu duygulardan yoksun kalabilirler.

Zorbalık Davranışlarına Şahit Olan Çocuklar: Kendilerini güvende hissetmeyebilirler. Kendilerini savunmak için sürekli tetikte bekleyebilirler. Etraflarında olup biten şiddet davranışlarından dolayı mutsuzluk, üzüntü, korku, umutsuzluk gibi olumsuz duygulara sahip olabilirler.

ÖĞRETMENLER ZORBALIĞI ÖNLEMELİK İÇİN NELER YAPABİLİR?

Okulunuzun zorbalıkla ilgili politikalarını öğrenin: Bunları etkili bir şekilde uygulamak için üzerinize düşeni yapın.

Öğrencilere saygı ve sevgi gösterin: Öğrencilerinizin, onları dinlemek ve onlara yardım etmek için her zaman ulaşılabilir olduğunuzu bilmelerini sağlayın.

Zorbalık konusunda etkinlikler düzenleyin: Sınıfınızın, kitaplardaki, televizyon programlarındaki ya da filmlerdeki zorbalığı belirlemelerine yardımcı olun. Bu zorbalığın etkilerinin neler olabileceğini ve nasıl çözüldüğünü/ çözülebileceğini tartışın.

Öğrencilerin zorbalık ve akran ilişkileri hakkında konuşabilecekleri sınıf toplantıları düzenleyin.

Meslektaşlarınızla zorbalığın ne olduğunu tartışın: Bir grup olduğunuzda okul ortamını çok daha iyi gözlemleyebilirsiniz. Hem genel olarak zorbalığı hem de belli öğrencilerle ilgili endişelerinizi konuşun.

Anında harekete geçin: Harekete geçme konusundaki başarısızlık, davranışın sözsüz onayı anlamına gelir ve yayılmasına sebep olabilir.

ÖĞRETMENLER OKULDAKİ ŞİDDET DURUMUNDA NASIL HAREKET ETMELİDİR?

- Soğukkanlı olmalısınız
- Kavga eden öğrencileri güvenli bir ortama alın
- Sakinleştirin
- Güven mesajı verin
- Öğrencileri sıra ile koşulsuz dinleyin
- Size gelebilecek anlık tepkilere hazırlıklı olun
- Objektif davranın, (öğrencinin okuldaki başarı düzeyi vb. özelliklerinden bağımsız)
- Konuşarak birbirlerini anlamalarına ve problemlerini çözmelerine fırsat tanıyın ya da ortam sağlayın
- Çok özel bir durum varsa okul rehberlik servisine bildirin

AKRAN ZORBALIĞI

ÖĞRETMEN BROŞÜRÜ

ŞUBAT 2020

